

Røða á ríkisdegi...

Som hørende til et lille folk med sin særlige kultur glæder det mig at se den højterede statsministers erklæring om, at man fra ministeriets side altid vil tage hensyn til de særlige grønlandske forhold. Her under er selvfølgelig at forstaa bevarelsen af det grønlandske sprog, kultur og nationale egenart.

Det er saa'et fatteligt, at man fra grønlandsk side meget energisk ønsker at lære dansk. Vi Færinger forstaa dette. Thi saa smaa nationer som den grønlandske og den færøske kan ikke nøjes med modersmaalet alene. Det er en livsbetingelse for dem at udvide deres sproglige horisont. De skal helst kunne flere sprog foruden modersmaalet. Paa Færøerne er der saaledes blevet til et for alle partier fælles maal, at kunne læse og forstaa alle nordiske sprog. Man skal lære færøsk og dansk saa fuldkomment og godt som overhovedet muligt. Gör man det, faar man evnen til at forstaa svensk, rigsnorsk, nynorsk og islandsk gratis i tilgift, idet dansk og færøsk er yderpunkterne paa den nordiske sprogstamme inden for hvilke rigsnorsk, nynorsk og svensk ligger. Og islandsk ligger det færøske sprog saa nær, at det kan Færingerne med kun ringe besvær læse og forstaa i tale. Udover de nordiske sprog ønsker man at tilegne sig kendskab til et verdenssprog f. eks. det engelske.

Den samme trang til at lære flere sprog, som gör sig gældende for de 30.000 Færinger, maa i endnu højere grad gøre sig gældende for de ca. 24.000 Grønlandere.

Jeg er klar over, at Grønlanderne med hensyn til at lære de nordiske sprog ikke er saa heldig placeret som Færingerne.

Der er nemlig slet intet slægtskab mellem det grønlandske sprog og de skandinaviske eller andre europæiske sprog.

Men af erfaring ved jeg, at det overhovedet ikke volder børn noget besvær at lære to sprog, bare man begynder tidligt. Jeg ønsker at sige dette og nærmere uddybe det, da jeg ved, at der hersker ikke saa lidt uklarhed paa dette omraade, ikke bare imellem ikke-skolefolk, men ogsaa mellem skolefolk, og der diskuteres om, hvorvidt de grønlandske børn kan og bør lære baade dansk og grønlandsk og maaske andre sprog med.

Jeg er skolelærer, far til fire børn og har som saadan ikke bare teoretisk, men ogsaa i det praktiske liv haft lejlighed til at analysere og trænge ind i sprogsprøgsmaalet i barneskolen. Kon-

klusionen er den, at menneskenes evne til at lære sprog er størst i barnealderen og formindskes efterhaanden som man kommer op i aarene. Jeg har oplevet, at et barn, som kom til Danmark 5½ aar gammelt, opholdt sig der kun i 6 maaneder, talte dansk lige saa godt som et københavnerbarn, da det kom tilbage til Færøerne, havde lært det uden det allermindste besvær. Efter denne straalende demonstration af et barns evne til at lære sprog, har jeg som lærer praktiseret og hævdet, at vil man lære børn flere sprog, skal man begynde straks, jo før desto bedre. Jo længere man venter med at begynde sprogundervisningen med barnet, jo sværere bliver sprogtilegnelsen for det.

Man er fra grønlandsk og dansk side blevet enig om formuleringen af § 10 i skoleloven. Jeg finder derfor ingen anledning til at fremkomme med et ændringsforslag.

Men med de erfaringer, man har gjort paa Færøerne i erindring, kan jeg ved denne lejlighed ikke tilbageholde den bemærkning, at man efter min mening ville være i fuldt saa god overensstemmelse med de undervisningsmæssige og pædagogiske krav, hvis man, ligesom man har gjort paa Færøerne, sløjfede de nærmere bestemmelser om, hvilket sprog man skal bruge som undervisningssprog og nøjedes med at overlade det til læreren, hvordan han skal undervise, men paa den anden side meget klart præciserer skolens sproglige maal, som det nu paahviler læreren at hjælpe børnene til at naa.

Det foreliggende forslag bebuder en ny tid for Grønland.

Man forlader isolationen, beskyttelsespolitiken, gaar over til en for Grønlanderne hett ny livsform.

Der er nu ved at ske for Grønlanderne det, som skete for Færingerne, dengang monopolhandelen blev afløst af frihandelen.

Men der er dog den forskel — og den vejer tungt og er i afgjort favor for Grønlanderne — at medens man overlod det færøske erhverv og handelsliv til et tilfældigt privatinitiativ til at tage sig af, møder man fra statens side med en vældig fremtidsplan og efter forholdene overvældende investeringsmidler til afløsning af de herskende tilstande. Dette skulle borge Grønlanderne for, at de ikke kommer ind i en død periode, men straks bliver istand til at gaa ind i et

(Frh. side 4)

DJÓRAFRAMSÝNINGARNAR

i Eysturoy og Norðoyum fara fram soleiðis:

Toftum, Lamba og Syðrugötu	4. juli.
Norðagötu, Leirvík og Fuglafirði	5. —
Funningi og Gjógv	6. —
Eiði og Norðskála	7. —
Oyri og Selatrað	8. —
Trøllanesi	13. —
Mikladali og Kunoy	14. —
Hattarvík og Kirkju	18. —

Um so er, at veður ella annað ger tað neyðugt at broyta hesa ferðætlan, verður hetta gjørt avvarandi bygdum kunnugt kvöldið fyri.

Sýningarneyndin.

SKRIVSTOVUPLÁSS

Ungur drongur ella genta, 16—18 ár, kann fáa pláss 1. ella 15. juli. Skrivlig umsókn verður at senda inn.

Tryggingarsambandið Føroyar

NORTH ATLANTIC SALT CO.

Telegr. adr. Northsalt, Tvöroyri.

Fiskisalt kr. 100.00 f.o.b.

Føroya Bjór

Øl- og Mineralvatnsvirki

Máltráð nr. 4

**FØROYA PILSNAR
EKTA MALTØL**

Citrón sodavatn
Appelsin limonada
Hindber limonada
Jærðber limonada
Vanillie limonada
Appolinaris

Øl og mineralvatn verður bert sent til teir kundar, ið senda kassar og fløskur aftur. **Sendið tómt góðs aftur!**

EINAR WAAG
Klakksvík.

**TRYGGINGARSAMBANDIÐ
FØROYAR**

Føroya Kriggstrygging... telf. 372
Føroya Brunatrygging... telf. 372

Føroya Sjóvátrygging... telf. 372
Føroya Vanlukkutrygging telf. 221

Vit tryggja:

Bátar - skip - vørur - hús - innbúgv - ferðagoðs bilar o. a.

Føroyingar'eiga at tryggja í landsins egnu trygging -